

Vagnen

det utdrag som
 ovenfor er gitt
 av et. W. Bröggers
 beskrivelse i nedtas
 her referat av
et. W. Bröggers fore-
 drag i Videnskaps-
 selskapet i Kristiania
 3. marts 1918 (trykt i
 Videnskaps selskapets
 Forhandlinger
 1918 (Aria 1919 s. 16).
A. W. Brögger holdt
 ett foredrag om
 Osebergvagnens
 lulledele. Osebergfundet
 er det første nordiske
 gravfund fra vik-
 ingetiden som har
 inneholdt en
 vagn. Til denne
 hentyder der sig derfor
 naturlig en række
 spørgsmål av fag-
 lig og almindelig
 kulturhistorisk
 art. Ikke mindst
 interesse hentyder
 der sig til de på
 vagnbassens lede-
 deleter utskårne
 lulledele, navnlig
 til den på vagnens
 forside, men også
 til den på vagnens
 bakside. Taleren
 ga en skildring
 av de fire dekorerte
 sider av vagnbas-
 sen og meddelte
 derpå en tydelig
 av forsidens lulledele.

håire

Vognen

Det blev søgt påvist
 at de må fremstille
 Sannar i arnegården
 som er så vel kjendt
 i senere nordisk litteratur
 og kunsth. Et vigtigt
 forhold som der ved
 heri er dateringen
 av vognen. Den er
 Osebergfundets eldste
 stykke udført laget for
 ca 800. og muligens desuden
 en kopi efter et ældre
 stykke. Det sagnstoff
 hvorefter billedene er,
 må derfor ha vært
 kjent i Norge allerede
 i 8. århundrede. Frem-
 stillingen av Sannar
 i arnegården på
 Osebergvognens forside
 avbilder i midlertid
 fra de senere billed-
 og litterære overlevering-
 er hvor der til
 Sannars død er
 myttet forestilling
 en ark er harpe
 som han slog ned
 terene for å dyppe
 armen i søvn.
 En sådan harpe
 finnes ikke på
 Osebergvognen. Imid-
 lertid blev det påvist
 at dette gamle billede
 i det væsentligste
 tilhører en senere tid
 (11-13 årh.) mens de
 eldre billeder ikke
 altid har harpen med,
 således mangler denne

Vognen

ved Sunnarsfremstil-
 lingen på en Gotland-
 sk lullesten fra 940-
 årene og på en nordisk
 lullesten på den
 slavn fra 950-årene.
 Sunnars i Edda-lyttere
 (Atlamida, Odinnargrata,
 Atlamal) fra 980-
 1050-er lullede av
 Sunnars 200 velslende,
 med meget forskyldig
 betoning av de
 enkelte ledd.
 Det er først på 1200-
 tallet at den mere
 skematisk frem-
 stilling av Sunnars
 200 er fæstnet i
 Snorres-Eddaen, Vol-
 sungasagaen og i
 norske trespyrer-kunster.
 I den siste ser man
 (stavkirkeportaler
 fra Hylestad og
 Atustad i Setesdalen,
 Ogdal i Wamredal
 og kirkebenker
 fra Hiterdal kirke i
 Telenmarken) Sunnar
 angitt av ommer
 spillende på en
 harpe ved tærne.
 De tyngste av disse
 fremstillinger går
 helt ned til tiden
 omkring 1300-
 rundt 500 år
 yngre enn Osberg

vagnen. Sagret om
 Sannars död går historiskt
 tillbaka till på Burgunder-
 kungen Sundichars
 död i 437 og er i förbindel-
 sen med sagreerne om
 Wurlunger og Volsunger
 i det væsentlige ut-
 formet på vestger-
 maniske grunder
 i 6 århundrede (Müller
hof). Men de eldre for-
 fattere har gått lut
 fra at sagreerne alt i
 denne tid er nådd
 til Norden har
Sophus Bugge og Schöde
 hevdet at de utseer
 kammret direkte til
 Norden, men først
 vandret til England
 med den saksiske
 invasion og her i
 vikingetiden (9 årh)
 blev bjernt av nord-
 boerne. At denne
 opfattning gjorde tal-
 sen gældende de arkeo-
 logiske bjernter-
 vinger som på
 en overbevisende
 måde gøtgjør at netop
 i den tid det her gælder
 5 og 6 århundrede, har
 særlig vestnordiske kyst-
 områder stått i den
 livligste forbindelse
 med Wendjü kystene
 det saksiske og frankiske
 Vesttydland, det norrø-
 niske Frankrig
 og det angelsaksiske

Vagnen

Vognen

England. Hovedbe-
 mærke for disse
 forlunden blev
 først frembragt
 av Worsset og er
 siden ført videre
 av H. Shetelig som
 navnlig ved studiet
 av de vestnorske
 stelletgraver i folke-
 vandringstiden har
 godgjort den nære
 sammenhæng mellem
 det angelsaksiske Eng-
 land og Vest-Norge.
 Taleren påviste
 videre ved gennem-
 gørelse av norske
 fundar fra bronze-
 glasser fra 5-6 årh.
 hvorledes forbindelsen
 må ha hadt en
 helt direkte karak-
 ter idet for eksempel
 disse glasser ikke
 findes i danske
 folkevandringstids-
 graver
 På denne sterke
 forbindelse mellem
 vestgermanske
 områder og Norge
 i 5 og 6 årh. må
 hvoqundersøgnere
 være båret frem
 til Nordhavet.
 Og gennem denne
 forbindelse kan
 det fullt ut for-
 stås at den kunst-
 ner som laget Osberg-
 vognens hullede

Vagnen

i Särhundrede, kunde
gripe til dette sagnstof,
som da alt længe var
bort i Norge.

Vaget utvørligere enn
i dette referat er Oseberg-
vagnens billeder behandlet
i en artikkel av et. W. Brøgger
i Tidens Tegn for 4

mai 1918, hvor Oseberg-
vagnens billeder fore-
stiller "(i Osebergarkivet)

Et nytt episeri på
på hvor længe sagnet
om Sunnar i arne-
gården holder sig er et
middelalderstak drukk-
horn fra Fure

Telmark som nu
finnes i Kristianstads
Folkemuseum. Sunnar

er her fremstillet
spillede på harper
med tørre og rødt
av armer. Dette drukk-

horn må dateres til
ca 1300. Det er beskrevet
av konservator Kristoffer
Visted: Et drukkhorn

fra middelalderen
i Tidens Tegn for
1925 no 265. (Artikkelen
finnes i Osebergarkivet)

Skarnens venstre lang-
side.

Denne langside er
sammensett av ca
20 brudstykker.

Om arrangementene
anføres eftertryk i
Osebergfundet III: 29:

Vognen

Begge de utskårne
 bordene på venstre
 langsiden av vognen
 (fig 23-24) er ut-
 skåret meget nær
 op til den bredeste
 brisen på højre
 side. Hvert av bordene
 på venstre side
 danner en bred
 flettet bord av lang
 strakte dyrefigurer,
 den øverste temme-
 lig harmonisert
 og livlig, den
 nederste mere åpen
 og enkel. Hele
 kognen har
 vi også her en
 og samme dyre-
 form ett meget
 langstrakt firfot-
 tet dyr med lange
 gaperne tyver
 og fremdeles er
 det også her tydelig
 at dyrene rives
 og slites sig imellom.
 Den ornamentale
 utstyrning av
 dyrene ved denne
 langsiden er den
 samme som ved
 den høire langsiden
 nemlig trebrådg-
 flettspire, zigzag-
 brådg bandede linjer
 og rammer. Larv-
 ben er prydet
 med vertikale linjer
 Denne langsiden
 er like som den

håire överst prydet med
vertikala längden en ap-
häiet uulst som er
ornert med anede tverströk.
er så det hele får samme
vtreende som et tang.

Vagner

Kammens balre gavl

Denne gavl er sam-
men sat av ca 10 brud-
stykker. En ornament-
tere anfører Shetelig
i Osbergfundet II s 28
følgebilde:
Balregavl av vogn-
"haser" har en utsond-
ning som ligner
frejgavlens pl V
fig 20. Også der fylles
hele feltet av en
forvoret vrimmel
av dyr, men hvor
ornemene ganske
underordnet. Bare i
fem dyr lengst til
venstre er det utskär-
et sammenslynget
ormer inne i
lyretrappene eller ser
helt komposisjonen
utevilskeide forfötte-
te dyrefigurer. Men feltet
som helhet mangler
en bestemt hold-
ning. Mens frem-
gården har sit
figurlike midtpunkt
i mannen som
henger med ornere
her det merkelig hvor-

Vagnen

ledes den lavre
 gavlen er uten
 smidtpunktet hode
 i innhold og tegning.
 Og dog er det tydelig at de
 to figurfeltene er
 beslektet og hører sam-
 men, det er som
 den lavre gavlen
 er tenkt i direkte
 fortsettelse av orme-
 gården på frem-
 gavlen og bare kan
 gi mening når
 Gunnars hode er
 decentralt i
 begge gavlene sam-
 men!

Der er på denne
 gavl fremstillet
 to arter av dyr.

Til gruppe I
 hører ett stort
 forfotet dyr med
 menneskehode
 og til gruppe II
 begriper vi alle
 de øvrige firfotete
 dyr med "hunde-
 hode" eller "dyre-
 hode. Hertil hør-
 mer så ormene.
 Av den første gruppe
 ses ialt 11 dyr

No 1 finnes
 lengst til venstre
 og står på trosset
 top mot gavlen
 overhøvet. Boretet
 er defekt her men
 det kan i allefall
 ses at dyret fører

forlabben op til hovedet.
 De er ett eendarmme-
 lig dyr med stor svær
 halshropp og store lak-
 ben og lår.

Det har en eendarm-
 medig langstrakt hals
 som bærer ett mennes-
 skeligværende hoved som
 hiter om halshroppen
 på en arm som
 igrer hiter dyret i
 ansigtet ved venstre
 kind. Begge forben
 er tydelige, højre forben
 er strakt rett frem
 og griper om for-
 hællet til dyret med.
 Venstre forben
 er høiet bakover
 og griper om en om-
 bord styrer sig op
 til dyret fra siden
 Kroppen er prydet
 med brede lårer
 og zikzakliard og
 den lange hals
 med zikzakliard.
 Langt dyrets kropp
 ligger ialt fire
 former to ved
 halshroppen og to
 ved forhroppen.
 De to ved halshro-
 ppen vender hoderne
 nedover i retning
 av benene

Prakt dette dyr kommer
 dyr no 3 op. Det
 har en svær hals-
 kropp som har ett

Vagner